

روزشمار جنگ

دوشنبه

۲۱ مرداد ۱۳۶۴

۲۴ ذیقعدة ۱۴۰۵

۱۲ اوت ۱۹۸۵

۵۷۱

ساعت ۱۸:۳۰ امروز در منطقه قصر شیرین، آتش پدافند خودی سه فروند هلی کوپتر دشمن را هدف قرار داد که دو فروند آن در این منطقه سرنگون شد.^(۱) به گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران، هلی کوپتر سوم در حال اشتعال در داخل خاک عراق سقوط کرده و خلبانان آن دو هلی کوپتر نیز کشته شده‌اند که جنازه آن‌ها از منطقه خارج شده‌است.^(۲)

از سوی دیگر، یک فروند هلی کوپتر ۲۱۴ نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز در منطقه سومار غرب با آتش دشمن سرنگون شد و خلبانان آن به شهادت رسیدند.^(۳) خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی از باختران در این باره گزارش داد: «مشخص نشده‌است که این هلی کوپتر توسط آتش بار ضدانقلابیون سقوط کرده‌است یا نیروهای عراق».^(۴)

۵۷۲

عناصر حزب منحلۀ دمکرات در شهرستان ارومیه به پایگاه "پیش‌مرگان خورشیدی قسیمي" واقع در قریۀ "جامیزان" حمله [کردند] و در نتیجه تعداد چهار نفر از پیش‌مرگان مذکور و دو تن از برادران سپاهی به شهادت رسیدند. همچنین دو نفر از پیش‌مرگان کرد و چهار نفر از برادران سپاهی نیز در این درگیری مجروح شدند.^(۵)

۵۷۳

ناخدا یکم "ملک‌زادگان" فرمانده نیروی دریایی ارتش - که به استان هرمزگان سفر کرده‌است - در یک گفت‌وگوی مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی، در گزارشی از اوضاع کنونی امنیت آب‌های ایران و منطقه و مسئولیت نیروی دریایی، گفت:

«در حال حاضر هیچ اثری از نیروی دریایی عراق در این ناحیه مشهود نیست و آن‌ها هیچ‌گونه حضوری در منطقه ندارند. کنترل و امنیت خلیج فارس و دریای عمان تنها در دست‌های پرتوان پرسنل این نیروست و باید کاری کرد که جلو هرگونه دخالت خارجی گرفته شود. ما با کنترل شدید تنگۀ هرمز، تردد هر نوع باید کاری کرد که جلو هر گونه

دخالت خارجی گرفته شود. ما با کنترل شدید تنگه هرمز، تردد هر نوع کشتی حامل تجهیزات دشمن را زیر نظر داریم.»

ملک‌زادگان سپس خاطرنشان ساخت: «با توجه به این که محور اصلی عملیات در دریا از این منطقه کنترل و هدایت می‌شود، لذا از یک و نیم سال پیش به منظور ایجاد وحدت فرماندهی، قرارگاه مشترک دریا - ساحل مرکب از نیروهای دریایی، هوایی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ژاندارمری در بندرعباس تشکیل شد و طی این مدت طرح‌های مشترکی تهیه و به مرحله اجرا گذاشته شد.» وی در خاتمه افزود: «در آینده انتظار می‌رود ضمن تقویت نیروی رزمی، فکر هرگونه توطئه دشمنان را از منطقه نابود سازیم.»^(۶)

۵۷۴

آقای هاشمی‌رفسنجانی در دیدار با اعضای هیئت اعزامی مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق به کشورهای لیبی و سوریه، آنان را مورد حمایت و تشویق قرار داد و گفت: «مجلس اعلا به‌عنوان یک مجموعه منسجم از نیروهای مؤمن و مسلمان تأثیر فراوانی در صحنه دارد.» اما با این حال وی تأکید کرد که این مجموعه باید برای بسیج ملت عراق، بر تلاش‌های خود بیفزاید. آقای هاشمی افزود: «مجلس اعلا به‌عنوان یک نیروی عمده متشکل از نیروها و گروه‌های مسلمان عراقی، باید توان خود را همچنان که در عملیات "قدس ۴" نشان داد، به نمایش بگذارد و در جبهه‌ها در کنار دیگر برادران خود مسئولیت‌های خطیر آزاد کردن کشور خود را به عهده گیرد.» وی در خاتمه گفت: «همکاری سوریه و لیبی با نیروهای در صحنه عراق مورد قدردانی مسئولین جمهوری اسلامی ایران است.»^(۷)

یادآوری می‌شود از میان جریان‌ها و گروه‌های مخالف حکومت عراق، ایران جریان موسوم به "مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق" را به‌عنوان جریان مطلوب برگزیده و به تقویت آن می‌کوشد. اعزام هیئت این مجلس به لیبی و سوریه نیز برای تقویت و تثبیت آن به‌عنوان یک جریان قدرت‌مند، است. در همین چارچوب است که نیروی عملیاتی چون تیپ بدر (فرماندهی بدر از سپاه و کادرها و نیروهای آن عراقی هستند) نیز به این مجلس وابسته گردیده است تا در کنار قدرت سیاسی، قدرت نظامی نیز بتواند کسب کند و در دراز مدت بتواند آلترناتیوی برای دولت بعثی عراق باشد. به‌عنوان چهره‌های شاخص این جریان، از "سیدمحمدباقر حکیم" و "سیدمحمود هاشمی شاهرودی" می‌توان نام برد که به ترتیب از ابتدای تأسیس تاکنون ریاست آن را عهده‌دار بوده‌اند. گفتنی است که سوریه و لیبی نیز، به‌نوبه خود، آلترناتیوهای دیگری برای صدام در نظر دارند که طبعاً به گرایش‌های ملی و غیرمذهبی وابسته‌اند.

۵۷۵

امروز رادیو بی.بی.سی به نقل از سازمان عفو بین‌الملل، گزارشی دربارهٔ شکنجه در زندان‌های عراق، پخش کرد که متن کامل آن چنین است:

«عفو بین الملل یا امنستی اینترنشنال، در جزوه‌ای که یکی دو روز پیش منتشر کرد، نگرانی خود را نسبت به ادامه شکنجه در زندان‌های عراق ابراز کرده‌است. انتشار این جزوه با تأیید اعدام نوزده نفر به جرم خراب‌کاری و حمل اسلحه از طرف دولت عراق، مصادف بوده‌است. به گزارشی در این مورد گوش می‌کنیم.

در مقدمه جزوه‌ای که عفو بین الملل منتشر کرده، با اشاره به گزارش قبلی این سازمان درباره نادیده گرفتن حقوق بشر در عراق، می‌گوید عفو بین الملل در گزارشی که در ماه آوریل امسال منتشر کرد، نگرانی خود را نسبت به اعمال شکنجه در زندان‌های عراق، اعلام کرده‌بود.

در این گزارش ۳۰ نوع شکنجه که گفته می‌شود در عراق به کار می‌رود، به تفصیل نام‌برده شده؛ از جمله: بستن دست و پای متهم به یک میله آهنی و برگرداندن او روی شعله آتش. یا قراردادن سر متهم در یک جعبه فلزی و عبور تشعشعات ماورای بنفش از آن و در نتیجه سوزاندن چشم‌های او. و یا آن که بستن دست و پای متهم به چند چرخ و حرکت دادن هم‌زمان آن‌ها به شکلی که اجزای بدن متهم از یک‌دیگر جدا شود.

در این گزارش به استناد اظهارات چند شاهد عینی به اعمال شکنجه در زندان‌های عراق در فاصله سال‌های ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۴ اشاره می‌شود:

یک تونسوی ۳۶ ساله و یک امریکایی ۵۰ ساله که هر دو هنگامی که به دستور مقامات امنیتی در بغداد در بازداشت به سر می‌بردند، گفته‌اند که تحت شکنجه قرار گرفته‌اند و در هر دو مورد معاینات پزشکی صحت اظهارات آن‌ها را تأیید کرده‌است.

در یک مورد دیگر بنابر شهادت یک پزشک عراقی، او به دستور مقامات امنیتی این کشور مجبور شده‌است که به سرعت مقادیر زیادی خون از افراد تحت بازداشت بگیرد و به این ترتیب موجب از کار افتادن قلب و در نتیجه هلاکت آن‌ها بشود. به شهادت این پزشک عراقی، فقط در سال‌های ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ قریب به یک هزار مورد از این اعمال روی داده و از افراد تحت بازداشت به این شکل خون گرفته شده‌است.

مورد دیگر، شهادت یک مادر است که پسرش تحت شکنجه به هلاکت رسیده. او با شرح دردناک پسرش، چگونگی تحویل جسد پوست کنده فرزندش را توصیف می‌کند.

عفو بین الملل می‌گوید که طی این سال‌ها گزارش‌های مبسوطی از چگونگی اعمال شکنجه علیه زندانیان سیاسی در عراق به دست آورده‌است؛ همه آن‌ها در حالی که تحت بازداشت سازمان امنیت عراق بوده‌اند، تحت شکنجه قرار گرفته‌اند.

عفو بین الملل می‌گوید دولت عراق بارها به این سازمان اطمینان داده‌است که "شکنجه را متوقف خواهد کرد"، اما از نگرانی عفو بین الملل چیزی کاسته نشده؛ بخشی به خاطر عدم تطبیق اظهارات دولت با شهادت زندانیان سیاسی، بخشی به خاطر عدم رسیدگی دولت به موارد خاص شکنجه و بالاخره تصدیق وقوع شکنجه به شهادت پزشکانی که زندانیان را بعداً

معاینه کرده‌اند. به گفته عفو بین‌الملل، هیچ یک از توصیه‌های این سازمان به دولت عراق در مورد جلوگیری از اعمال شکنجه، رعایت نشده‌است.

هم‌زمان با انتشار این جزوه، دولت عراق تأیید کرده‌است که در ماه فوریه و مارس امسال نوزده نفر به جرم حمل اسلحه و خراب‌کاری اعدام شده‌اند. شش نفر از آن‌ها عضو حزب دموکرات کردستان‌اند، ده نفر از اقوام آیت‌الله سیدمحمدباقر حکیم، سه نفر دیگر آشوری مسیحی‌اند. تأیید این اعدام‌ها طی یادداشتی از طرف دولت عراق به اطلاع عفو بین‌الملل رسیده‌است.^(۸)

۵۷۶

هفته‌نامه "پروفیل" چاپ اتریش، یک گزارش انتقادی از ارسال سلاح اتریش به عراق درج کرده‌است که علامتی از چگونگی تجهیز و تسلیح عراق و تسهیلات آن است. در این گزارش آمده‌است:

«ارزش جنگ خلیج [فارس] برای صنایع نظامی ما [اتریش] یکی از معاملات "اشتایر" با وزارت دفاع عراق را که چند هفته پیش به امضای طرفین رسید، به تصویر می‌کشد. * اواخر ماه ژوئیه تعداد زیادی از کامیون‌های نوع "اشتایر ۱۴۹۱" از طریق بندر "برمن" به وسیله یک کشتی عراقی به بغداد صادر گردید.

علائمی که نظامی بودن این محموله را غیرقابل تردید می‌سازد: محل استقرار مسلسل‌های سنگین بر روی کامیون؛ جرثقیل برای خالی کردن مهمات در عقب کامیون؛ رنگ شنی زرد برای استتار؛ چراغ استتار و صندلی‌های قابل چرخش برای پریدن سریع از کامیون به بیرون.

کمک تسلیحاتی [غیرمستقیم] اتریش به کشور عراق، خیال بافی مخالفین تسلیحات [در اتریش] نیست؛ این امر را سال‌نامه "موازنه نظامی" انستیتو جهانی تحقیقات استراتژیک ثابت می‌کند. این مؤسسه - که در لندن مستقر و به ناتو نزدیک است - سالانه موجودی تسلیحاتی تمامی کشورهای جهان را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد و در عراق تعداد ۱۵۰ تانک کالبر ۱۵۵ میلی‌متری از نوع جی.اچ.ان - ۴۵ (GHN-45) را شناسایی کرده‌است. تانک "بول" در حقیقت تنها ستاره درخشان صادرات وطنی [اتریشی] در جنگ خلیج [فارس] نیست. متخصصین تسلیحاتی در لندن همچنین می‌دانند که رژیم عراق تعداد ۱۰۰ تانک "کوراسیر" از اشتایر خریداری کرده‌است. این که چگونه این تانک‌ها به عراق

* به نظر می‌رسد ترجمه خبر دارای نقص می‌باشد که صحیح آن چنین است: یکی از معاملات "اشتایر" با وزارت دفاع عراق که چند هفته پیش به امضای طرفین رسید، ارزش جنگ خلیج [فارس] را برای صنایع نظامی ما [اتریش] به تصویر می‌کشد.

آمده‌اند، البته هنوز یک معماست. باید توجه داشت که قانون صدور اسلحه در اتریش، صدور هرگونه سلاح را به کشورهای در حال جنگ ممنوع می‌کند.^(۹)

۵۷۷

تحکیم و ارتقای روابط دیپلماتیک میان ایران و چین و تأثیر آن بر بازیگران رسمی منطقه‌ای و بین‌المللی، در هفته‌نامه "لوپوئن" مورد توجه قرار گرفته‌است.

به نوشته این مجله چاپ پاریس، آثار مربوط به نزدیک‌تر شدن روابط میان ایران و چین سبب نگرانی شوروی شده و انتظار می‌رود که این کشور با تشکیل محور چین - پاکستان - ایران مخالفت کند. لوپوئن به دیدار هاشمی‌رفسنجانی به چین در ماه ژوئن گذشته برای خرید ۲۰۰ فروند هواپیما و تعدادی موشک‌های ضدتانک و نیز تانک‌های چینی اشاره کرده‌است.^(۱۰) این هفته‌نامه همچنین در مورد سفر آقای هاشمی به چین کمونیست افزوده است: «مقامات چینی درخواست‌های رفسنجانی را بدون پاسخ گذاشتند.»^(۱۱)

۵۷۸

برای ایران تهیة سلاح با مشکلاتی عدیده، مختلف و متنوع همراه است. خبرگزاری ژاپنی "کیودو" امروز درباره مشکلات ناشی از جلوگیری عربستان سعودی از ارسال اسلحه از طریق آب‌های این کشور به ایران و نیز ایجاد بازار کاذب قیمت تسلیحات، گزارشی ارائه داد. کیودو از قول منابع نظامی خارجی در تهران خبر داد که ایران به دلیل دخالت عربستان سعودی در جلوگیری از سلاح‌هایی که به مقصد ایران حمل می‌شود، سلاح‌های خود را از طریق شوروی حمل می‌کند. این منابع عقیده دارند که اگرچه روابط ایران و شوروی در گذشته سرد بوده‌است اما احتمالاً مسکو برای جلوگیری از درگیری بیش‌تر با همسایه جنوبی خود، اجازه داده است تا ایران از کانال‌های آبی داخل شوروی برای حمل سلاح استفاده کند.

مطابق این خبر، از ماه مارس (اوایل فروردین) دو ماه پس از آن‌که عربستان سعودی توقیف سلاح‌هایی را که از طریق دریای سرخ برای ایران حمل می‌شد آغاز کرد، ایران مسیر حمل محموله‌های تسلیحاتی خود را به دریای مدیترانه، دریای سیاه و کانال‌های آبی داخل شوروی به مقصد بندرهای دریای خزر تغییر داد. به گفته منابع کیودو، ایران در گذشته سلاح‌های خود را که از کشورهای اروپایی و امریکای لاتین می‌خرید، از راه کانال سوئز و دریای سرخ به بندرهای جنوبی خود در خلیج فارس می‌رساند.

این منابع می‌گویند که عربستان سعودی علاوه بر این اقدام، دو برابر قیمتی را که ایران برای خرید سلاح‌های مورد نیاز خود به سوریه، لیبی، آلمان غربی، سوئیس و ۱۸ کشور دیگر می‌پردازد، به تأمین‌کنندگان اسلحه ایران پیشنهاد کرده‌است. به گفته منابع کیودو، این اقدام عربستان، ایران را مجبور کرده تا سه و یا حتی چهار برابر قیمت بازار برای سلاح‌های خود

بپردازد. این منابع افزوده‌اند: «تأمین سلاح از راه جدید، ایران را قادر ساخته‌است تا بتواند به حملات خود علیه عراق ادامه دهد، اگرچه ایران در یک حمله مهم در ماه مارس [فروردین ماه] تقریباً چهل درصد از ذخیره مهمات خود را به کار برد، زیرا کشتی‌های بزرگ با حجم بالاتر از ۲۰۰ تن تا ۳۰۰ تن نمی‌توانند از کانال‌های کم‌عمق داخل شوروی عبور نمایند».

مطابق این خبر، مجلس شورای اسلامی ایران در بودجه سال مالی جاری به دولت اجازه داده تا هزینه‌های تسلیحاتی خود را دو برابر کند و نیمی از پانزده میلیارد دلار تعیین شده برای خرید کالاهای خارجی، به واردات سلاح اختصاص دارد.^(۱۲)

۵۷۹

امروز با مذاکرات یک هیئت دیپلماتیک ایرانی با مقام‌های دولت جدید سودان در خارطوم، دور جدیدی در روابط دو کشور آغاز شد. به گفته «حسین شیخ‌الاسلام» معاون سیاسی وزارت خارجه - که روز گذشته در رأس هیئتی از جمهوری اسلامی ایران به سودان رفته است - این سفر به دنبال ابراز تمایل دولت جدید سودان و پیام وزیر خارجه این کشور، انجام شده‌است.

شیخ‌الاسلام افزود: «در نخستین روزهای پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، توده‌های مسلمان سودان خصوصاً در خارطوم پایتخت این کشور به حرکت درآمدند و این حرکت، حکومت "نمیری" را که سرسپردگی خود را به امپریالیسم و صهیونیسم به اثبات رسانیده بود، نگران کرد و سرانجام به اشاره اربابان امریکایی خود، دستور قطع رابطه با جمهوری اسلامی ایران و تعطیلی سفارت ما در خارطوم را در تاریخ بیست و سوم خرداد سال ۶۱ صادر کرد».

وی افزود: «نمیری از هنگام امضای موافقت‌نامه کمپ دیوید، در کنار سادات قرار گرفته بود و با پیوستن به برنامه مانور مشترک امریکا در منطقه موسوم به "ستاره درخشان"، عملاً این سرزمین اسلامی را پایگاه و محل تاخت و تاز امریکا قرار داد. نمیری سپس با قطع رابطه دیپلماتیک با جمهوری اسلامی ایران، دست در دست صدام گذاشت» معاون سیاسی وزارت خارجه ایران سپس این سفر را در صورت موفقیت‌آمیز بودن، آغازی بر مناسبات رسمی بین دو کشور خواند.^(۱۳)

در بازتاب آغاز وضعیت جدید و تجدید مناسبات ایران و سودان، رادیو اسرائیل اعلام کرد: «معاون وزارت خارجه حکومت اسلامی [حسین شیخ‌الاسلام] امروز گفت‌وگوهای خود را با سران رژیم نظامی سودان پیرامون تجدید مناسبات سیاسی بین دو کشور آغاز کرد» این رادیو افزود: «از جمله، مسئله اسیران جنگی سودان که در جبهه‌های عراق به اسارت نیروهای ایرانی درآمده‌اند، مطرح خواهد شد».^(۱۴)

در یک تفسیر که از رادیو بی.بی.سی. پخش شد، "جورج جاف" کارشناس امور اقتصادی

افریقای شمالی، انگیزه‌های ایران را از بهبود مناسباتش با دولت جدید سودان چنین توصیف کرد: «تا آن‌جا که به روابط خارجی ایران مربوط می‌شود، به نظر نمی‌رسد که برقراری رابطه با سودان چندان برای این کشور اهمیتی داشته باشد، اما ایران از طرفی دیگر به شدت خواهان بیرون آمدن از انزوای سیاسی است.»

این مفسر در مورد انگیزه سودان گفت: «برای رهبران نظامی کشور بسیار مهم است که به مردم سودان ثابت کنند که صرف‌نظر از مسائل داخلی، سودان در صحنه بین‌المللی هوادار یک موضع بی‌طرف و میانه‌رو است و چنین سیاستی به این معناست که سودان با کشورهایی که در زمان "میری" رابطه‌ای نداشتند، به برقراری رابطه بپردازد و در این میان ایران یک نمونه بسیار خوب است.»

این رادیو افزود: «اما ببینیم مصر و سایر کشورهای محافظه‌کار عرب روابط تازه ایران با سودان را چگونه می‌بینند. اگر مصر را در این میان کنار بگذاریم، باید گفت که مثلاً در موضع عربستان سعودی با سفر دو ماه پیش وزیر خارجه این کشور به تهران، تغییری احساس می‌شود، مع‌ذالک این سفر نشان می‌داد که صرف‌نظر از عاقبت جنگ ایران و عراق، تماس کشورهای میانه‌رو عرب با هر دو کشور برقرار خواهد بود، چون از همه چیز گذشته، روابط خارطوم و قاهره همیشه نزدیک و خوب بوده و در نتیجه، قبول برقراری رابطه بین سودان با ایران برای مصر چندان آسان نخواهد بود.»^(۱۵)

در این حال، خبرگزاری کویت به نقل از منابع موثق در این‌باره گزارش داد: «ایران با میانجی‌گری لیبی قول داده تا اسرای سودانی که در جنگ ایران و عراق توسط ایران به اسارت گرفته شده‌اند را به دولت سودان تحویل دهد.»^(۱۶)

۵۸۰

فعالیت عناصر ضدانقلاب وابسته به سازمان مجاهدین خلق و غیره در آستانه برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، امروز نیز ادامه یافت. در رامسر یک دستگاه اتومبیل متعلق به بنیاد مستضعفان^(۱۷) و در شوشتر اتومبیل رئیس اداره آموزش و پرورش به آتش کشیده شد.^(۱۸) به گزارش شهربانی مهاباد، ضدانقلابیون یک عدد مین معروف به تلویزیونی را - که از راه دور کنترل می‌شود - روی الاغی نصب کردند و با انفجار آن در منطقه صالح‌آباد، چهار سرباز از تیپ "نوه‌د" را به شهادت رساندند.^(۱۹)

در تهران نیز شش مورد اعلامیه را عوامل مجاهدین خلق پخش کرده‌اند.^(۲۰) در این حال به گزارش یونایتد پرس و آسوشیتد پرس از آتن، مجاهدین خلق در بیانیه‌ای اعلام کرده‌اند که عوامل آن‌ها در ایران پنج فروند جنگنده "اف ۵" و پانزده دستگاه خودرو نظامی ایران را از کار انداخته و به ۲۵ خودرو دیگر آسیب زده‌اند.^(۲۱) یک سخن‌گوی سازمان مجاهدین خلق در پاریس، با تکرار ادعای آسیب رساندن به هواپیما و خودروهای ایران

به‌وسیله "جنگ‌جویان مقاومت"، اعلام کرد که این سازمان به اقدامات اعتراض‌آمیز خود علیه انتخابات ریاست‌جمهوری ایران که قرار است ۱۶ اوت انجام گیرد، ادامه می‌دهد. به گفته وی، سازمان مجاهدین بیش از نیم میلیون بیانیه و اعلان حاوی درخواست مسعود رجوی برای تحریم انتخابات، پخش کرده‌است.^(۲۲)

۵۸۱

پس از شکست سیاسی عراق در کسب ریاست دوره‌ای جنبش عدم تعهد با از دست دادن میزبانی اجلاس سران این جنبش که قرار بود در بغداد انجام شود، تعیین و انتخاب میزبان اجلاس هشتم سران کشورهای عضو جنبش غیرمتعهد، یکی از موضوع‌های مورد بحث در اجلاس ماه آینده وزیران خارجه کشورهای عضو این جنبش خواهد بود که در "لواندا" برگزار می‌شود. یوگسلاوی فعالیت وسیعی را جهت کسب میزبانی اجلاس آغاز کرده و به این منظور "دیزدوایچ" وزیر خارجه این کشور سفرهای متعددی به کشورهای عضو جنبش از جمله هند، الجزایر، سوریه و بعضی کشورهای عربی کرده است. الجزایر، اندونزی، سوریه نیز به تناسب موقعیت‌های سیاسی‌شان از شانس‌های این انتخاب خواهند بود. از سوی دیگر، ایران و چند کشور "پیشرو" عربی نیز توافق کرده‌اند که در صورت کاندیدا شدن لیبی و پابرجایی این کشور، از آن حمایت کنند.^(۲۳)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۴/۵/۲۱

- ۱- سند شماره ۱۰۰۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای، شماره ۱۲، واحد اطلاعات نظامی قرارگاه سلمان، ۱۳۶۴/۶/۶
- ۲- روزنامه کیهان، ۱۳۶۴/۵/۲۲، ص ۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی از تهران.
- ۳- سند شماره ۲۰۰۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش روزانه، شماره ۲۳ (۱۳۶۴/۵/۲۵)، ص ۱.
- ۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۴۷، ۱۳۶۴/۵/۲۳، ص ۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی از باختران.
- ۵- سند شماره ۲۰۰۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد سیاسی امنیتی داخلی ۱۳۶۴/۵/۲۵، ص ۲.
- ۶- روزنامه کیهان، ۱۳۶۴/۵/۲۱، ص ۳.
- ۷- همان، ص ۲۰.
- ۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه "گزارش‌های ویژه"، شماره ۱۴۶ (۱۳۶۴/۵/۲۲)، صص ۱۹ و ۲۰، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۴/۵/۲۱
- ۹- اداره کل مطبوعات و رسانه‌های خارجی وزارت ارشاد اسلامی، نشریه "بررسی مطبوعات جهان"، شماره ۹۱۰ (۱۳۶۴/۶/۱۷)، هفته‌نامه "پروفل"، چاپ اتریش، ۱۳۶۴/۵/۲۱
- ۱۰- مآخذ، ص ۷، پاریس - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۴/۵/۲۱، هفته‌نامه "لوپوتن"، چاپ پاریس.
- ۱۱- واحد مرکزی خبر صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، رادیوهای بیگانه، ۱۳۶۴/۵/۲۲، ص ۴، رادیو ایران.
- ۱۲- مآخذ، ص ۸، توکیو - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۴/۵/۲۱، خبرگزاری ژاپنی "کیودو".
- ۱۳- مآخذ، ص ۲۲.
- ۱۴- مآخذ، ص ۲۳، رادیو اسرائیل، ۱۳۶۴/۵/۲۱
- ۱۵- مآخذ، صص ۲۰ و ۲۱، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۴/۵/۲۱
- ۱۶- مآخذ، ص ۱۰، کویت - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۴/۵/۲۱، خبرگزاری کویت.
- ۱۷- سند شماره ۲۰۰۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد سیاسی، ۱۳۶۴/۵/۲۳، ص ۱۰.
- ۱۸- همان، ص ۳۰.
- ۱۹- سند شماره ۲۰۰۳۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "گزارش روزانه"، ۱۳۶۴/۵/۲۱، ص ۲۰.
- ۲۰- مآخذ، ص ۱۷.
- ۲۱- مآخذ، ص ۱۷.
- ۲۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه "انتخابات ریاست جمهوری در رسانه‌های جهان"، شماره ۱۲، ۱۳۶۴/۵/۲۳، ص ۴، خبرگزاری آلمان از پاریس، ۱۳۶۴/۵/۲۱
- ۲۳- سند شماره ۲۱۲۲۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد سیاسی خارجی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه بولتن مستقیم شماره ۳/۸۲ (۱۳۶۴/۵/۲۱)، صص ۱ و ۲.